

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 25 februari 1919 kl. 4 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 2, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för internationell överenskommelse rörande dödsstraffets utplånande ur staternas strafflagstiftning.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 118, har herr Lindhagen hemställt, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga initiativ, att — med anledning av världskrigens och inbördeskrigens blodsutgjutelse samt ständrätternas, revolutionernas och kontrarevolutionernas blodsterror — genom internationell överenskommelse och särskilt vid fredsuppgörelsen livets okränkbarhet fastslås såsom grundval för en mänsklig samhällsordning, samt såsom ett uttryck därför dödsstraffet utplånas ur staternas strafflagstiftningar.

Motionen.

I avseende på motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Motionären har i sin motion, nr 118, framställt krav på att Kungl. Maj:t skulle taga initiativ till att genom internationell överenskommelse och särskilt vid fredsuppgörelsen livets okränkbarhet fastslås såsom grundval för en mänsklig samhällsordning, samt att såsom ett uttryck därför dödsstraffet utplånas ur staternas strafflagstiftningar.

Utskottet

Såsom stöd för sitt yrkande har motionären anfört bland annat, att den fråga, varpå han i förevarande motion velat fästa riksdagens uppmärksamhet, icke berörts i presidenten Wilsons fjorton punkter och icke heller från annat håll framhållits såsom ett föremål för den blivande fredsuppgörelsens avgöranden. Emellertid äro de förhållanden, som i de skilda staterna öva inflytande på deras ställningstagande till frågan om dödsstraffets bibehållande eller avskaffande, så olikartade, att det

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 12 saml. 1 avd. 2 häft. (Nr 2.) 1

näppeligen kan tänkas vara möjligt att genom internationell överenskommelse vinna den lösning av frågan, som motionären åsyftar. In-sikten härom torde måhända utgöra anledning till att spørsmålet ifråga icke väckts i sammanhang med förhandlingarna angående fredsslutet och konstituerande av folkens förbund.

Vad vårt land beträffar, befinner sig frågan om dödsstraffets bibehållande i vår strafflagstiftning för närvarande på utredningens stadium, och motionären har själv vid innevarande riksdag i en till första lag-utskottet hänvisad motion framställt yrkande avseende dess avskaffande.

Vid sådant förhållande synes det utskottet uppenbart att, även om ett initiativtagande i motionens syfte över huvud taget skulle anses lämpligt, ett dylikt initiativ från svensk sida i varje fall icke kan ifrågakomma, så länge dödsstraffet icke avskaffats i vårt eget land.

Härmed har utskottet givetvis icke velat taga ståndpunkt till frågan om det lämpliga och rättmätiga i dödsstraffets bibehållande eller avskaffande, men de enligt utskottets mening oöverkomliga hindren för det ifrågasatta initiativtagandet från svensk sida synas utgöra tillräckliga skäl att ställa sig avvisande mot ett biträdande av motionärens yrkande.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 25 februari 1919.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Bergman, Hulting, Malkolm Petterson, Schyller, Lillienau* och *Dalberg*.

Reservation

mot viss del av motiveringen har anmälts av herrar *Bergman, Petterson* och *Dalberg*, vilka anfört följande:

»Undertecknade kunna icke i allo gilla den motivering, varpå utskottets majoritet grundat sin hemställan. Vi äro fullt ense därom, att Sverige icke rimligen kan inbjuda andra stater till en åtgärd, som svenska staten själv ännu icke för egen del genomfört i avseende på sin egen strafflag. Vi hoppas, att Sverige med minsta möjliga tidsutdräkt måtte avskaffa ifrågavarande barbariska straffart. Vi anse för vår del likväl, att motionären överskattat lagstiftningens betydelse som värn mot den blodsterror, för vilken han uttalar sin och, som vi våga tro, alla normalt kännande civiliserade nutidsmänniskors avsky. Denna terrorism torde i regel, där den uppträder, verka utan all hänsyn till gällande lagbestämmelser.

Utskottet nöjer sig emellertid icke med sådana skäl, för vilka det kunnat påräkna enhällig anslutning. Det åberopar även såsom motiv för sitt avstyrkande vissa betraktelser, som gå ut på att vissa olika förhållanden i olika länder skulle vara avgörande för ställningstagandet till frågan om dödsstraffets berättigande. Då vi, liksom motionären, äro principiella motståndare till dödsstraffet under alla förhållanden, kunna vi ej följa utskottet i denna dess argumentering. Även de, som icke dela vår åsikt om dödsstraffets absoluta oförenlighet med kultur och moral, borde kunna förena sig med oss i vårt yrkande, att i denna omstridda punkt intet uttalande göres.

Vi yrka därför, att stycket »Emellertid — — — folkens förbund» måtte ur motiveringen utgå.»
